

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manna Animæ Sev Exercitium Facile Simul Et Fructuosum Illis, Qui Quoquo Modo Vacare Orationi Desiderant

Segneri, Paolo

Dilingæ, 1699

XIV. Homo cùm in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, & simili factus est illis. Ps. 58.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48281](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48281)

hoc loco dicitur, non poterit esse tam perfectum, tam absolutum, quale esse oporteret: quia tunc homo solum in se vivere desinet. expectandum, dum vivere desinat etiam in eo, quod habuerit extra se. & tunc denuo judicabitur. *Statutum est hominibus semel mori, & post hoc iudicium.* hoc iudicium non erit particulare, ut primum fuit, sed Universale: & ideo institui non potest ante finem mundi, hoc est, ante

quam omne genus humanum vivere desinat, & supervivere. Et hoc erit iudicium adeo extremum, ut in illo omnes eximantur errores, tum quos ipse commisit in iudicandis aliis, tum quos alii commiserunt in iudicando ipso, quando scilicet nondum erat tempus iudicandi. Quod si ita est, cur ergo ante tempus iudicas? *Statutum est hominibus semel mori, & post hoc iudicium.*

XIV.

Homo cum in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis. Pl. 58.

1. Considera, quod hoc loco Psaltes praeipue de Adam affirmabat, primo homine, pariter intelligi de quovis homine illi simili quoad culpam: *cum in honore esset, non intellexit.* Quis est honor hominis? est intellectus. iste est, qui reddit DEO similem, capacem donorum gratiae & gloriae, aptum iis omnibus participandis, quae DEUS possidet excellentiam daturae. & tamen hic ipse homo constitutus in gradu tam honorifico non intellexit: certe ita se gessit, ac si non intelligeret. Sprevit ea bona, quorum erat capax, tanquam omnino spirituaalia, & maluit imitatione brutorum adherere sensibilibus. Comparatus est jumentis insipientibus in discurrendo, & sic etiam *similis factus est illis* in agendo. Haec est maxima exprobratio, quae forte in sacris litteris reperiri potest facta homini: sed quis aestimat? Primus homo saltem post lapsum verecundiam tenebat, quia erubuit, & in hoc

brutis se dissimilem ostendit: at ejus filii etiam istam auferunt. *Erubescere nescierunt.* Jer. 6. v. 15. & ita brutis animalibus omnino sunt similes.

2. Considera, quae fuerit ratio, cur homo, *cum in honore esset, non intellexerit.* fuit ista praecipua, quae hic memoratur, quia *in honore erat: non ad honorem pervenerat.* absque labore suo fuit collocatus in eo gradu honoris: & ideo minus ejus magnitudinem apprehendit: *cum in honore esset, non intellexit.* si in eo non fuisset, sed laboris sui, sudoris, sanguinis impendio debuisset adipisci, quis dubitet longè majorem habiturum fuisse aestimationem? at aliunde jam felix nihili fecit, nec curavit. *Non intellexit.* Eadem causa est, ob quam etiam tu non magni facis tanta beneficia caelitus collata: quia *es in honore, non adipisceris.* sed numquid haec ipsa causa tanto magis recondemnat ut ingratum?

3. Considera quomodo dicatur impi-

N n 2

pri-

primis: homo comparatus esse jumentis insipientibus in intellectu, quia non capiebat miser, non intelligebat, sed potius instar bruti discurrendo non intellectui, sed sensui obsequabatur. Hinc est, quod non dicatur comparatus quibuscumque animalibus, sed jumentis, & quidem insipientibus. quia inter bruta animalia sunt nonnulla, quæ plus præferunt quam brutæ mentis, uti sunt Alcyones, sunt Aquilæ: at è jumentis nullum est nisi stolidum. & tamen homo non contentus imitari quodcumque genus jumentorum discursu suo, se demisit ad stolidissima quæque: *Comparatus est jumentis insipientibus.* Et tu quid agis, cum judicas æquum esse, ut bona temporalia præferas æternis, solum quia illa sunt præsentia, ista autem futura? certe aliud non agis, quam quod discurras ad modum jumenti insipientis.

4. Considera, cum homo vilibus jumentis intellectu se conformet, mirum non esse, quod illis etiam voluntate conformetur: & ideo mox adjungitur: *similis factus est illis.* quia nihil jam ad similitudinem deest. Ait factus, non ait natus, quia si homo jam est similis animalibus, non est per naturam, sed per electionem, & ideo ranteo deterior illis, quanto non est, sed vult esse similis, obstinatè in terram dejecto vultu, qui ad cælum intuentium formatus erat: *Oculos suos statuerunt declinare in terram.* Ps. 16. In quo ergo consistit similitudo tam probrosa cum brutis animalibus? in eo, quod imperum sequatur ornis cupi-

ditatis effranis more illorum, hoc unum intentus, ut imitaretur cultari suæ Irascibili & Concupiscenti. Unde vides quosdam homines instar serpētum ad omnem sententiam juris exardescere: *Furor illorum sicut similitudinem serpentis.* Ps. 17. Alios audaces instar leonum, alios sordidos ut lupos, alios fardidos ut porcos, & ita de ceteris loquendo, quæ præteritâ sacrâ plurimi recentiorum temporum ne hoc est spectaculum multo dignum cernere tot homines leonum instar continuo agentes? imò isti agunt deterius! quia inter animalia unum huic, aliud alteri est obnoxium. Leo non hoc ut quod Ursus, nec Ursus ad mortem agit, itaque de reliquis, ut neminem sepe contingit in se solvo complecti: *Ursus insidians, Leo est mihi, Leo in absconditis.* 3. 10.

5. Considera ea, quæ hæc etiam sunt, posse pluribus accidere illorum, qui sunt ad dignitates. Cum in honore esset, non intellexit se pe cum prius esset civilis, mansit modestus, vitæque Angelicæ; & inde mutatur, ut dici possit: *Comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Talis est magis fascinum honoris, demenciarum, ut vix amplius agnosceas esse humanam, & quamquam virga magica eam metamorphosin induxit tam ferream, quam omnibus aliis Adulatio: *Laudator peccator in desiderijs anima sua.* Ps. 140. atque sic paulatim amittit pud-

celerum, quæ audit quasi præclara fa-
ciora exrolli. Quam felices ergo
forent illorum aliqui, si haberent, qui
illorum oculis quasi speculum obijce-
rent illum verticulum. Davidis, qui

tam aptus est ad statum illis suum re-
præsentandum; sed quomodo habe-
re possunt, si nolunt? Speculum con-
sulere est hominum, non
brutorum.

XV.

*Fruitus autem Spiritus sunt Caritas, Gaudium, Pax, Patientia, Be-
nignitas, Bonitas, Longanimitas, Mansuetudo, Fides, Mode-
stia, Continentia, Castitas. Gal. 5. v. 22.*

Considera duas esse proprietates
fructuum. Prima est, quod sint
ultimum, ad quod pertingit potentia
arboris: *Ultimum potentia.* nam ar-
bor profert ramos, frondes, flores:
cum fructus produxerit, amplius nihil
potest, & ideo isti sunt gloria arboris.
Altera est, quod sint dulces, suaves,
delicati, adeo ut gustus illis mirificè
delectetur. Ecce igitur, quam ob
causam opera Spiritus Sancti, hoc est,
virtutes Christianæ tam aptè fructus
appellentur. Primò, quia ipsa sunt
illud ultimum potentie, ad quam per-
tingere potest homo Christianus. E-
quitare egregiè, digladiari, saltare,
pingere quid demum est? nihil pro-
ptus: quia sunt opera, quæ procedunt
ab homine juxta potentiam
suam naturalem. Id, quod nobis
monstrat, quid possit, sunt opera vir-
tutis, quæ ab ipso procedunt non
juxta potentiam suam naturalem, sed
supernaturalem: & ideo etiam ista
opus sunt gloria. Præterea sunt sua-
vissima, quia, quisquis gustat, novit

quantum afferant dulcedinis, delecta-
tionis, & gaudij. qui non gustat, re-
verà nescit. Unde Sponsa dicebat:
Fruitus ejus dulcis gutturi meo. Cant.
2. quia fortè alieno gutturi talia non
erant. Solum hoc est discrimen,
quod ceteri fructus parùm conducant
arbori, à quâ pululant: nam eos
producit quidem, sed non fruitur:
isti verò potiùs hominem, qui eos pro-
tulit, quam alios delectant. Horum
igitur fructuum amore capi te oportet:
& si audire delectat, quod adeo
sunt suaves, etiam audire non pigeat,
quod sint ultimum tuæ potentie, seu
conatus. quia ad illos producendos
non sufficit languor tuus, sed anima-
re debet suâ gratiâ Spiritus Domini:
imò ipse est, qui potiùs totum aget.
unde vides illi magis quam tibi tri-
bui, quia dicuntur fructus Spiritus,
& non fructus hominis spiritualis:
fructus autem Spiritus sunt Sc.

2. Considera fructus istos sigilla-
tim, ut magis ames. Sunt autem duo-
decim, pulcherrimo, ut videbis, ordi-
ne